

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobredob« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnji Evrope.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

CEAD
Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLIV. št. 168 (13.106)

Trst, četrtek, 4. avgusta 1988

Prevladala je konservativna struja, ki zagovarja preiskovalnega sodnika Melija

Razdvojitve v Višjem sodnem svetu

ob koncu razprave o boju proti mafiji

V dokumentu, ki je bil odobren z večino glasov, tudi kritika sodnika Borsellina, ki je sprožil poseg predsednika republike - Danes razprava v senatu

Minister Gava je bil odločno na Meljevi strani (AP)

RIM — Zmagali so torej konservativci. S preiskavami o mafiji je vse v najlepšem redu, preiskovalni urad v Palermu dobro deluje, ni nobenega zastoja v preiskavah. Tako bi lahko sintetizirali dokument, ki ga je z večino glasov včeraj zjutraj, po vso noč trajajočem zasedanju, z večino glasov sprejel protimafijski odbor Višjega sodnega sveta. Za ta dokument so glasovali konservativci, sedem predstavnikov KD, reakcionarne struje sodnikov Magistratura indipendente in sredinske struje sodnikov Unità per la Costituzione, proti pa so glasovali štirje predstavniki KPI, PSI, Zelenih in levičarske struje sodnikov Magistratura democratica. Po dolgotrajnih pogajanjih za dosego enotnega besedila stališča Višjega sodnega sveta je prišlo torej do razbitja v tem najvišjem organu italijanskega sodstva. Nato pa je odbor soglasno odobril resolucijo solidarnosti s preiskovalnim sodnikom Falconejem, katerega poziva, naj nadaljuje s svojim delom in ga vabi, naj ne vztraja pri prošnji za premestitev na drugo delovno mesto.

S tem glasovanjem so bili poraženi zagovorniki sodnikov Falconeja in Borsellina — prav slednji je z intervjujem, ki je privabil pozornost predsednika republike Cossiga, dejansko izzval vse sedanje polemike. Teh dveh imen dokument sicer ne omenja, sklicuje pa se na dejstva, ki jih

je Borsellino navedel v svojem intervjuju. Sprva je sicer komisija Višjega sodnega sveta skušala poiskati enotno stališče. Zasedanje so nekajkrat prekinili vendar brezuspešno: v trenutku glasovanja je prišlo na dan razbitje, ki se bo verjetno odražalo tudi tedaj, ko bo ta dokument moral odobriti Višji sodni svet na plenarnem zasedanju. Glede na dejstvo, da predseduje temu organu predsednik republike, vlada že sedaj veliko zanimanje, kakšno bo Cossigovo zadržanje na tej seji, seveda če se bo Cossiga z udeležbo na seji hotel izpostaviti.

V dokumentu, ki so ga včeraj odobrili z večino glasov, je rečeno, da ni res, da so uradu sodnika Falconeja odvzeli nekatere pomembne preiskave o mafiji, ki jih je Falconeju naložil bivši šef preiskovalnega urada v Palermu, sodnik Rocco Chinnici, preden ga je mafija umorila. Prav o tem vprašanju ni bilo soglasja med člani Višjega sodnega sveta. Dokument pa se ne omejuje na to ugotovitev. V njem je tudi rečeno, da alarm, ki je bil sprožen v prejšnjih dneh in ki je izzval poseg državnega poglavarja, opozarja na nekatere pomembne aspekte, po drugi strani pa skupini sodnikov, ki se v Palermu ukvarja z bojem proti mafiji, ni mogoče ničesar očitati. Obstajajo nekatera nesoglasja v zvezi z opravljanjem dela, ki pa

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Danes vrh vladne večine

RIM — Danes zjutraj ob 10. uri bo ministrski predsednik De Mita sprejel v palači Chigi zastopnike vladne večine Craxija, La Malfa, Altissima in Cariglio, ki se bodo ponovno sestali (zadnjič so se pred tremi meseci), da bi izdelali prvi obračun vladnega delovanja ter pripravili program bodočega parlamentarnega dela.

V prvih mesecih delovanja De Mitove vlade je prišlo do nekaterih pomembnih novosti, med katerimi naj omenimo reformo ministrskega predsedstva, za katero so se dolgo potegovali socialisti. Poleg obračuna že opravljenega dela pa bodo predstavniki vladne večine osredotočili svojo pozornost na programe, ki bi jih morala vlada uresničiti po letnem premoru. Mafija, predvsem usklajevanje protimafijskega boja, bo nedvomno ena izmed zgočih točk razprave, prav tako pereča pa so tudi nerešena gospodarska in davčna vprašanja, še posebno glede tega, da je zaradi izredne seje v senatu odpadel včerajšnji vrh med gospodarskimi in finančnimi ministri.

Največji razkol med večinskimi strankami sloni trenutno na razhajanjih o morebitni uvedbi (v sklopu reforme pavšalnega sistema) davčnega odpusta.

Predsednik ministrskega sveta in vladna večina o » aferi Cirillo«

Minister Gava ne bo odstopil

Zavrnil zahteve opozicije

Požari na Sardiniji

SASSARI — Hudi požari so včeraj zajeli Sardinijo, zlasti okoli Sassarija, kjer gori kakih 150 hektarov pašnikov. Izredna vročina in južni veter pa širita plamene z veliko hitrostjo, tako da so zajeli tudi bližnji hrastov gozd.

Ogenj pa je terjal tudi življenje komaj 13-letnega fanta, ki je skušal zbežati na varno. Zaradi gostega dima se ni zavedal, da teče proti prepadu, v katerega je zgrmel. Požar in gost dim pa sta povzročila tudi nekaj prometnih nesreč z desetino ranjenih, od katerih so morali tri tujce zaradi izredno hudih opeklin z letalom prepeljati v specializirani center v Milan. Kakih sto družin, ki živi na podeželju Sassarija je služba za civilno zaščito iz previdnosti izselila.

RIM — V palači Madama se je debata o vprašanjih, ki so jih vse stranke zastavile glede » aferi Cirillo«, zaključila tako, da sta vlada in vladna večina zavrnila zahtevo KPI in drugih sil opozicije: notranji minister Gava ne bo odstopil. Ministrski predsednik De Mita je v svojem odgovoru obtožil sodnika Alemija, da ni spoštoval postopkov in da je svoj položaj uporabil kot »prednostno pot - tako se je izrazil De Mita - za svoja osebna sumničenja«. Proti Gavi ni bilo izrečenih jasnih obtožb, pač pa ravno obratno, izražena je bila namreč »nemoč tožilstva«. Če bi torej sprejeli nasvet opozicij in bi notranji minister odstopil, bi »državne institucije utrpel nepopravljivo škodo« (De Mita je uporabil latinski izraz *vulnus*). Prav zaradi tega je vlada zavrnila zahteve brez slehernega oklevanja.

De Miti pa ni uspelo prepričati sil v opoziciji, ki vztrajajo na svojih stališčih. »Bilo bi primerno, ko bi Gava zapustil vodstvo Viminale«, je v svojem odgovoru De Miti preciziral komunist Maffioletti. »Ne gre tu za zakonsko nepravilnost, za postopek, po katerem je sodnik Alemi sprožil novo sodno razpravo, pač pa gre za politično izjemnost«, je zaključil Maffioletti.

Dvomi glede kalnih povezav med kamoro, RB, tajnimi službami in predstavniki KD ostajajo torej popolnoma nerešeni. Odbor za tajne službe

je že pred tremi leti dokazal, da je prav KD sodelovala pri pogajanjih s kamoro in RB. »Ne vemo ali je bil med njimi tudi Gava«, je izjavil zastopnik neodvisne levice Onorato »sodna pričevanja, ki jih zbral sodnik Alemi, pa tudi Scottijevo pričevanje, dokazujejo, da je bil Gava vpleten v pogajanja. Vprašanje, ki si ga moramo torej postaviti je: ali se laže Gava, ko zanika svojo vpletenost v » afero Cirillo« ali so se lagale priče v sodni dvorani.« Zaključki, do katerih je prišel senator Onorato so skupni vsem zastopnikom opozicije: Gava mora odstopiti. Povsem nasprotnega mnenja pa je večina, ki se je strnila v obrambo notranjega ministra in je izjavila, da se z De Mito popolnoma strinja.

Svoje zadovoljstvo je izrazil tudi liberalec Malagodi: »Ni lepo, da se razpravlja o ministru«, je dejal Malagodi, »še huje pa bi bilo, ko bi moral minister odstopiti samo zaradi tega, ker je neki sodnik napisal, kar ne bi bil smel napisati.«

G. R.

Eksplozija plina
5 ranjenih v Trstu
NA 5. STRANI

V SZ izpustili Mathiasa Rusta

MOSKVA — Mathias Rust je spet na prostosti. Vrhovni svet je namreč včeraj zjutraj sporčil, da ga bodo izpustili in izgnali iz SZ, v večernih urah pa je mladenič že odpotoval proti Zahodni Nemčiji.

Mathias Rust je 28. marca 1987 vzletel s Finskega z majhnim letalom cessna in se podal proti Moskvi, kjer je pristal na Rdečem trgu, ne da bi kdorkoli prestregel njegovega poleta. Komaj je izstopil iz letala je dejal, da se je podviga lotil »za šal«, nemudoma pa so ga zaprli v zapor KGB Lefortovo. Kmalu se je izkazalo, da ni šlo za mednarodno provokatorsko akcijo, ampak da je Rust govoril resnico. V teku 48 ur so vsekar odstavili ministra za obrambo Sergeja Sokolova in šefa protiletalske obrambe. Na procesu je fant povedal, da je to storil kot »znak miru«, obsodili pa so ga na 4 leta zaporu.

Pretekli konec tedna se je nemški minister za zunanje zadeve Genscher mudil v Moskvi, da bi pripravil oktobrski obisk kanclerja Kohla. Genscher se je osebno zavzel za Rustovo osvoboditev, odločitev Vrhovnega sovjeta pa je pozitiven znak za nadaljnje pogovore med SZ in ZRN.

Na sliki: Mathias Rust takoj po osvoboditvi.

Kredit Ljubljanske banke za gradnjo osimskih cest

LJUBLJANA — Ljubljanska banka, Združena banka je Skupnosti za ceste Slovenije odobrila dolgoročni kredit za financiranje gradnje cest po Osimskih sporazumih. Gre za dinarsko protivrednost 20 milijonov ameriških dolarjev, ki ji bo skupnost za ceste vrnila v 26 polletnih obrokih, zadnjega leta 2006. Gre za del kredita, ki ga je Ljubljanska banka v svojem imenu in za svoj račun najela leta 1983 pri banki City corp.

Ta denar pravzaprav pomeni začetni impulz za tri objekte: razcep avtoceste v Razdrtem, odsek avtoceste (1,9 kilometra) od mejnega prehoda v Vrtojbi proti Novi Gorici do ceste R 301 in ob-

jekte na območju akumulacijskega jezera Vogršček.

Sprejete zakona, ki bi uredil financiranje transjugoslovanske avtoceste in cest, pomembnih za vso državo, med katere sodijo tudi osimske se zaradi nesoglasij med federalnimi enotami bolj odmika kot približuje, zato je posluj Ljubljanske banke, čeprav gre samo za začetna dela, samo dobrodošel.

Kot so povedali na Skupnosti za ceste Slovenije, so glavni projekti že pripravljene, potekajo pa še nekateri postopki za pridobitev lokacijske dokumentacije, vsa potrebna zemljišča pa še niso odkupljena. Nato bo treba zbrati ponudbe za izvajalce ter potrebna dovoljenja in delo se bo lahko začelo. (dd)

Furlani se pripravljajo

Predsednik FIFA Havelange je te dni obiskal Trst in Videm, kjer so ga seznanili s potekom priprav na svetovno nogometno prvenstvo

NA 2. STRANI

Malega Marca Fioro je v Turinu pričakala prava množica

Policija in karabinjerji nadaljujejo s preiskavami, ki so že na dobri poti

TURIN — Marco Fiora je po 17 mesecih jetništva končno doma. Njegovo vrnitev je v torek zvečer dodatno zavleklo tudi slabo vreme, zaradi česar so morali letalo, namenjeno na turinsko letališče, preusmeriti v Genovo. Odisejade je sedaj konec, Marcove starše in otroka pa čakajo novi napori, saj bo pot do vključitve v vsakdanje življenje dolga in nelahka. Vse, kar si deček sedaj želi je malo miru. Zdravniki, ki so ga včeraj pregledali, so se precej optimistično izrazili o njegovem zdravstvenem stanju, čeprav ima Marco precejšnje motorične in govorne težave. Ves čas ugrabitve je bil namreč vkleknjen v verigo in ni imel priložnosti za pogovore. Otrok je družinskemu odvetniku med drugim povedal tudi, da je bil skoraj vedno z enim samim članom tolpe in da je le-ta bil precej nasilen. Presenetljivo podrobno pa je znal Marco opisati orožje, ki so ga imeli ugrabitelji, čeprav si drugih podrobnosti ni zapomnil.

Poleg številnih voščil ob srečni vrnitvi domov, je dogodek pozdravil tudi papež, ki je govoril številni množici zbrani v Vatikanu. Papež je navzoče spomnil tudi na vse tiste, ki so še

vedno v rokah ugrabiteljev in katerih usoda je neznana.

Policija in karabinjerji pa so spet začeli s preiskavami, ki so jih sicer prekinili le nekaj ur takoj po Marcovi osvoboditvi. V turinskem zaporu so že od maja zaprte štiri osebe, vendar preiskovalci menijo, da je samo Agazio Garzaniti neposredno vpleten v Marcovo ugrabitev. Garzaniti je družino Fiora dobro poznal, vedel je za njene navade in finančno zmogljivost. Preiskave potekajo vzporedno z delom karabinjerjev in policije iz Kalabrije. Kljub temu, da so Marca skoraj ves čas skrivali na Aspromonteju, preiskovalci menijo, da so ugrabiteljske skupine iz Kalabrije dobro organizirane tudi na severu. Kar zadeva Garzanitija pa je policija potrdila, da je prav on vzdrževal telefonske stike med družino Fiora in ugrabitelji. Obstaja tudi utemeljen sum, da je bil Garzaniti med organizatorji ugrabitve turinskega trgovca Castagne, o katerem ni več vesti že od leta 1984. Tehnika, ki so jo ugrabitelji tedaj izbrali namreč močno spominja na zasedo, ki so jo marca lani pripravili družini Fiora.

Na sliki (teletoto AP): Marco Fiora s starši

● Mafija

NADALJEVANJE S 1. STRANI

jih bo mogoče z dobro voljo premostiti. Dokument tudi kritizira sodnika Borsellina — čeprav ga imensko ne omenja — češ da problemov sodstva ni mogoče reševati preko sredstev množičnega obveščanja.

Skratka, Višji sodni svet v celoti zastopa stališča načelnika preiskovalnega urada v Palermu Melija. To je bilo sicer treba pričakovati, kajti Melija je na mesto Rocca Chinnicija, čeprav zveliko zamudo, imenoval Višji sodni svet v veliko presenečenje vseh, ki so pričakovali, da bo to mesto pripadlo sodniku Falconeju. Meli je bil imenovan uradno zato, ker je starejši po starosti, vendar je sedaj mogoče trditi, da je imelo to imenovanje tudi drugačno ozadje. Tudi notranji minister Gava je Meliju od vsega začetka izrazil podporo.

Sam Meli je bil seveda z včerajšnjim odločitvijo zadovoljen. Takoj ko je izvedel za vsebino dokumenta je poudaril, da slednja odraža dejansko stanje in da ni nikoli omejeval dela kateregakoli od sodnikov. Sicer pa so se takoj po objavi besedila zbrali vrhovi palermškega sodišča. Po koncu sestanka so bili vsi zelo redkobesedni, samo predsednik sodišča Conti je dejal, da je stališče Višjega sodnega sveta prehodnega značaja. Baje je na sestanku Falcone potrdil, da namerava zapustiti to mesto in torej vztrajati pri prošnji za premetitev. Zgovornejši pa so bili nekateri sodniki, ki ne sodijo v vrhove palermškega sodstva. Tako je preiskovalni sodnik Ignazio De Francisci, eden Falconejevih sodelavcev, rezko dejal: »Dovolj je vsega, odhajam, delamo v enakih pogojih, v kakršnih je delal general Dalla Chiesa, ko je zahteval popolna pooblastila od države, a njegove prošnje niso uslišali.«

Včerajšnji dokument je izzval reakcij tudi v političnih krogih. Nekateri predstavniki levice že trdijo, da je tudi tokrat »zmagala mafija«. Poglobljena politična razprava o tem vprašanju pa bo stekla šele danes, ko bo minister za pravosodje Vassalli poročal o boju proti mafiji pristojni senatni komisiji.

MARKO WALTRITSCH

V Furlaniji se mrzlično pripravljajo na svetovno nogometno prvenstvo

Håvelange obiskal Trst in Videm

VIDEM — Furlani so se s polno paro vrgli v priprave za svetovno nogometno prvenstvo. Italija bo namreč leta 1990 gostila najboljšo nogometne ekipe iz vsega sveta. Tekme bodo v raznih krajih države. Vlada je že odobrila precejšnje vsote denarja, s katerim bodo posodobili in povečali nogometne stadione ter vrsto drugih infrastruktur. Krožilo bo veliko denarja. Istočasno pa bodo kraji, v katerih bodo tekme, prišli v središče svetovne pozornosti, saj računajo, da bo televizijske prenose tekem gledalo nad milijardo tristo milijonov ljudi.

V Vidmu ter v Veroni, kjer bodo tekme 5. skupine, so na vse to že pripravljani. Načrti za posodobitev videmskega stadiona so že gotovi. Nekatera dela so že v teku. V akciji so v Vidmu angažirani vsi: občina, športniki, gospodarstveniki, politiki. Država bo Vidmu namenila 75 milijard lir. Brez dvoma bo precej denarja prišlo tudi od deželne uprave.

Posodobili bodo tudi nekatere naprave na letališču v Ronkah. Zgrajen bo tudi avtocestni priključek med letališčem in avtocesto.

V teh dneh smo v naši deželi imeli visokega gosta. Prišel je Jean Marie Faustin Håvelange, predsednik Svetovne nogometne zveze. Rodil se je v Braziliji v družini belgijskih priseljencev. Kot plavalec je sodeloval na olimpijskih igrah leta 1932, zatem tudi na

tistih v Helsinkih in v Melbourneu. Leta 1958 je postal predsednik brazilske športne konfederacije, sedaj je predsednik Svetovne nogometne zveze. Vodstvo FIFA ga je predlagalo kot nosilca Nobelove nagrade za mir.

Håvelange je prišel v naše kraje že v torek zvečer. Sprejet je bil na Devinskem gradu. Včeraj zjutraj mu je v Trstu predsednik deželne sveta Biasutti izročil priznanje Dezele FJK.

Kasneje pa je bila v veliki dvorani na gradu v Vidmu uradna predstavi-

tev svetovnega nogometnega prvenstva. Govorili so videmski župan Cadetto, minister za šport Carraro, predsednik deželne vlade Biasutti in sam Håvelange.

Italijanski govorniki so poudarili zelo važno dejstvo, da je med vsemi kraji v Italiji, kjer bodo prvenstvene tekme, Håvelange najprej obiskal našo deželo in Videm še posebej. To si štejejo v veliko čast. Minister Carraro je namreč povedal, da bodo druge

kraje obiskali prihodnje leto, ko bodo dela že v teku.

Na tiskovni konferenci, ki je sledila uradni svečanosti, na kateri je poleg Håvelangeja in Biasuttija govoril še predsednik prireditvenega odbora Montezemolo, je bilo ugotovljeno, da bo ta dogodek zelo pozitivno reklamno odmeval za vso deželo, še zlasti za Videm. Stotinam novinarjev, ki bodo za to priložnost prišli v Videm, bodo pokazali turistične zanimivosti dežele.

MARKO WALTRITSCH

Proti Zavrlu samo na republiški ravni

LJUBLJANA — Nameravan poseg zveznega javnega tožilca Miloša Bakića v kazenski postopek na ljubljanskem temeljnem sodišču zaradi objave uvodnika v letošnji 6. številki Mladine in s tem prevzem pregona zoper Francija Zavrla, odgovornega urednika Mladine, je pred kratkim dokončno preprečilo ljubljansko višje sodišče. Pritožbo Miloša Bakića na enak sklep temeljnega sodišča v Ljubljani je zavrnilo kot neutemeljeno, s tem pa zveznemu tožilcu za vselej zaprlo vrata v postopek, ki ostane v republiški pristojnosti.

To je že drugi neuspeh Miloša Bakića na tem sodišču, saj so pred časom zavrnili tudi kot neutemeljena njegova prizadevanja, da bi znova sprožil postopek proti novinarju in publicistu Andreju Novaku zaradi članka »Generali in generacije«.

Zadeva z uvodnikom »Mamula go home« sicer za Francija Zavrla še ni končana, saj ga čaka nadaljevanje sojenja na ljubljanskem sodišču kot odgovornemu uredniku, ljubljanski temeljni tožilec pa mu očita razlastitev takratnega zveznega sekretarja za ljudsko obrambo Branka Mamule. Vendar pa je kvalifikacija bistveno blažja od tiste, po kateri je postopek zahteval zvezni tožilec.

Po ustavi iz leta 1974 med zveznim, republiškim in pokrajinskimi javnimi tožilci ni več hierarhične povezanosti. Zvezni tožilec ni več v odnosu nadrejenosti nad republiški in pokrajinski tožilci, ampak so vsa javna tožilstva samostojni državni organi s svojimi pooblastili in pristojnostmi. Sicer zvezni tožilec lahko pod določenimi pogoji prevzame kazenski pregon, vendar pa to pomeni izjemo v

odnosih in hkrati odstop od načela samostojnosti javnotožilskih organizacij. »Zato je treba v praksi to pooblastilo zveznega javnega tožilca upoštevati le v skrajnih primerih in sicer tedaj, ko so za to izpolnjeni vsi formalni zakonski pogoji in ko je to nujno za zagotovitev zakonitosti ter varstvo človekovih pravic in svobod«, je med drugim zapisano v obrazilni razložitvi drugostopenjske odločbe. Tu pa formalni zakonski pogoji niso bili izpolnjeni, saj je temeljni tožilec ravnal kot samostojni državni organ in upravičeni tožilec z vsemi pravicami in dolžnostmi, ki jih ima kot stranka v kazenskem postopku.

Kaj zdaj? Zvezni tožilec se lahko obrne le še na vrhovno sodišče Slovenije z zahtevo za varstvo zakonitosti. Kakršnakoli odločitev tega sodišča pa bi pomenila le usmeritev za ravnanje v bodočih podobnih primerih. (dd)

Arafatovim pristašem v Libanonu trda prede

BEJRUT — Več kot 200 palestinskih borcev, ki nasprotujejo vodstvu Jaserja Arafata, je včeraj zasedlo položaje v begunskih taboriščih Šatila in Burž-el-Baražne v južnem Bejrutu. Njihov namen je, kot pravijo, »odstraniti tako vojaško kot politično prisotnost« voditelja PLO.

Skupino 230 palestinskih borcev sestavljajo vidni predstavniki različnih skupin, ki nasprotujejo Jaserju Arafatu, in so združene v »Fronti za narodno rešitev Palestine« (PNSF), ki ima svoj štab v Damasku in ji poveljuje Fajez Abu Firas. Poveljstvo tega priznava tudi »Al Fatah — revolucionarni svet«, ki stoji za akcijo v taboriščih.

Prva skupina 155 borcev je zasedla svoje položaje v večjem taborišču Burž-el-Baražne, ostalih 75 pa jih je šlo v Šatilo.

Kot je mogoče razbrati iz sporočila organizacije, je naloga obeh skupin borcev odstraniti s cest prisotnost vojaških objektov ali nepooblaščenih obojnih ljudi in »preprečiti kakršnokoli vojaško ali politično dejavnost« Arafatu zvestih skupin.

Istočasno z okupacijo obeh begunskih taborišč od Arafatu nasprotujočih palestinskih borcev, je začelo sirska časopisje z ostrimi napadi na voditelja PLO.

Hudo neurje razsajalo na Južnem Tirolskem

BOCEN — Hudo neurje je predsinoci povzročilo ogromno škodo v različnih predelih Južne Tirolske in Grödentalu. V slednjem je dež spremljal močan veter, ki je odpihnil streho hotela »La Corte«. Enajst gostov hotela so morali preseliti sredi trde noči. Odkrite so ostale tudi mnoge zasebne hiše in podrti mnoga drevesa. Ponekod je zmanjkalo električnega toka. Neurje je prestrašilo tako domačine kot turiste, a na srečo žrtev ni bilo.

Na Južnem Tirolskem je neurje spremljala toča, ki je v desetih minutah zasula zemljo in oklestila sadno drevje in trto. Domačini ne pomnijo podobne nesreče.

V Grödentalu se je takoj zjutraj sestal občinski svet, strokovnjaki pa so ocenjevali škodo. Zračni vrtnec je zajel območje široko tristo metrov in dolgo štiri kilometre ter odkril enajst hiš in uničil 3000 hektarov gozda. Že v prvih jutranjih urah so na opustošeno območje prišli gasilci, alpinci in karabinjerji.

Neurje je poleg Južne Tirolske prizadelo tudi Lombardijo. V Dolini Camonica je veter odkril 200 hiš. Dva udarca vetra sta vse opravila v ne več kot desetih minutah. Sedem ljudi se je poškodovalo, ko so bežali na cesto. Tako je že drugič v zadnjem tednu veter pustošil po teh krajih. Podobno je bilo prejšnji petek, le da je bila škoda takrat manjša.

Sofri odločno zanikal sodelovanje pri umoru komisarja Calabresija

MILAN — Preiskovalni sodnik Lombardi in namestnik državnega pravdnika Pomarici sta včeraj dolgih šest ur zasliševala Adriana Sofrija, nekdanjega voditelja skrajno levičarskega gibanja Lotta continua, na podlagi izjav, ki jih je dal skesanec Leonardo Marino. Marino je sodnikom priznal, da je osebno ubil komisarja Calabresija, umor pa naj bi bil naročil prav Sofri. Med zaslišanjem pa je Sofri večkrat odločno zanikal to dejstvo in zlasti podrobnosti, ki jih je naštel Marino.

Sodniki so Sofriju ponovili te podrobnosti in sicer, da je Marinu naročil umor 13. maja 1972. leta takoj po političnem shodu v Pisi. Shod je bil posvečen umrlemu anarhistu Serantiniju. Čez teden dni, ko je bil na vrsti drugi shod v Massi, pa naj bi Sofri Marinu izrekel priznanje za dobro opravljeno delo. Prav ob teh trditvah je Sofri najbolj zagovarjal svojo nedolžnost. Kljub temu, da so mu sodniki povedali, od kod so dobili informacije, je Sofri stalno imenoval Marina za prijatelja, dejal pa je tudi, da mu je njegovo izkrivljeno pričevanje popolnoma nerazumljivo. Z Marinom je namreč dober prijatelj, Sofri pa mu je v preteklosti večkrat pomagal, ko se je le-ta znašel v hudi finančni stiski. Poleg osebnih pogledov na celotno zadevo pa je Sofri odločno zanikal tudi, da bi v gibanju samem (v Lotti continui) kdaj prišlo do tolikšnih razhajanj, ki bi lahko privedla do kriminalnih dejanj. Dejaj, da so sicer obstajali posamezni vročevrneži, ki so ukrepali svojeglavo, pri teh dejanjih pa Lotta continua ni bila udeležena, saj je njena politična ideologija zagovarjala drugačno, nenasilno etiko. Sofrijev odvetnik Gentili je takoj po zaslišanju napovedal, da bo za svojega varovanca vložil prošnjo za izpustitev na prostost, saj ima sodstvo premalo dokazov, da bi ga lahko še naprej držali v priporu. Zankrat pa je izključil možnost priziva na razsodišče svobode.

Medtem pa se med politiki in intelektualci vrstijo solidarnostne pobude za Adriana Sofrija. Prvi podpisnik enega od pozivov je senator Zelene liste Marco Boato, za njim pa se je podpisalo še na desetine drugih uglednih osebnosti, ki se strinjajo, da je Sofri iskrena in poštena oseba z jasno preteklostjo in neoporečno moralno. V poslanski zbornici pa so se zanj zavzeli radikalci, ki so ministra Vassallija in Zanoneja vprašali, na kakšni podlagi so sodniki izdali nalog za pripor.

Na sliki (teletoto AP): Sofrijev odvetnik Marcello Gentili

V priredbi Janka Messnerja in Bruna Hartmana ter režiji Petra Militarova Mit Miklove Zale bo ponovno zaživel na štanjelskem gradu (27. t. m.)

ŠTANJEL — V teh dneh je minilo natanko leto dni, odkar so v Svatnah na Koroškem uprizorili Miklovo Zala '87, ki sta jo sedanjim razmeram prikrila Janko Messner in Bruno Hartman, režiral pa Peter Militarov. Uprizoritev je s številnimi ponovitvami za beležila velik uspeh in veliko zanimanje ne samo v okviru slovenske narodnostne skupnosti, ampak tudi v nemških krogih, ki so preko medijev tako v krajevnem kot državnem merilu posvetili veliko pozornost osrednjemu kulturnemu dogodku slovenske manjšine na Koroškem v lanskem letu. Že pred uprizoritvijo in tudi pozneje se je predvsem v okviru manjšine razvila obširna razprava, v kateri niso izostali niti zelo ostri polemični toni, ki jih je sprožil dokaj nov pristop k tej narodni igri koroških Slovencev. Miklova Zala '87 je predvsem prisilila ljudi k razmišljanju o lastni samobitnosti, o slovenstvu in o narodnostnem vprašanju, ki je zadobilo širše dimenzije. Pri njeni uprizoritvi so sodelovali igralci tudi zelo različnih ideoloških prepričanosti iz treh dolin, torej iz zelo širokega prostora, kar je prireditvi dalo širši pomen. Cilj organizatorja — Slovenske prosvetne zveze — se je tako uresničil: sicer široko zastavljena kulturna prireditev je prebila oskust meji vaških prireditev in si utrla pot v kulturno javnost v Avstriji. Izzvala je nekaj, česar ni znala manjšina prejšnjim, obenem pa je ponovno potrdila, da se narodnostna skupnost ne sme zapirati ne v svoji notranjosti in niti v odnosu do večinskega naroda.

Več kot stočlanski kolektiv Podlipnikov — tako se imenuje gledaliških skupina, ki uprizorja Miklovo Zala '87 — je v Svatnah nastopil šestkrat, gostoval je tudi v Celju s štirimi predstavami in nameraval zaključiti to izredno izkušnjo z nastopom v ljubljanskih Križankah junija letos. Naneslo pa se drugače; po nastopu v Križankah so se Podlipniki mudili na izletu po Krasu in se ustavili tudi v Štanjelu, se zagledali v grad in že videli, kako bi lahko obudili mit Miklove Zale tudi v tem prelepem delu kraške zemlje. Minila je utrujenost po tolških vajah in nastopih, čemer je treba dodati tudi veliko

gostoljubnost krajevnih kulturnih in političnih delavcev. Ideja o uprizoritvi Miklove Zale '87 v Štanjelu je kaj kmalu postala realnost, kar pa je že kronika današnjih dni.

Videli jo bomo lahko 27. t. m. ob 20.30 (v primeru slabega vremena bo dan kasneje ob isti uri). Kako je do tega prišlo in kakšen je lahko pomen te prireditve v tem kraškem prostoru ob meji je bil govor na včerajšnji tiskovni konferenci, ki so jo prireditelji sklicali v pred nedavnim dograjenih in gostoljubnih prostorih pršutarne v Kobjeglavi, nedaleč od Štanjela. Poleg prizadevnih prirediteljev, ki v teh dneh rešujejo še zadnje probleme z namenom, da bi prireditev najbolje uspela in pritegnila čim več prebivalcev, sta bila prisotna tudi tajnik Prosvetne zveze s Koroške Janko Malle in predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Klavdij Palčič. Že njuna prisotnost je potrdila, da organizatorji nameravajo vzpostaviti v Štanjelu pravo stičišče slovenskega kulturnega prostora. Po več desetletnem mrtvulu je Štanjel v zadnjih štirih letih, predvsem po zaslugi Kulturno umetniškega društva Klasje močno zaživel, v obnovljenem gradu se vrstijo številne prireditve, grajski večeri žanjejo vse večje uspehe, z odprtjem Spacalove galerije pa so prizadevanja krajevnih kulturnih in političnih delavcev za beležila velik uspeh, ki je presegel krajevne meje.

Sedaj bo na vrsti uprizoritev Miklove Zale '87. Kot je na tiskovni konferenci dejal predsednik pripravljalnega odbora Tihomir Kovačič se s to prireditvijo skuša dati Štanjelu novo dimenzijo in širino in tako še v večji meri ovrednotiti ta velik arhitektonski spomenik. Organizatorji računajo, da bodo lahko izvedli dve prireditvi; zaenkrat je gotova le ena, na katero pričakujejo od 3 do 5.000 gledalcev. Tudi režiser Peter Militarov, kot pozneje Janko Malle, je na tiskovni konferenci podrobno razčlenil pomen, ki ga je na Koroškem imela uprizoritev in kaj vse je pomenila za tamkajšnji kulturno in politično stvarnost. Predvsem pa je podčrtal, da se je skupina Podlipnikov

predstavila z ustvarjalnim projektom in ne s folklorno prireditvijo in da je predstava grajena na masovnih scenah, ki nakazujejo boj vseh Slovencev za obstoj in za ohranjanje prostora, v katerem bivajo. Da je Miklova Zala '87 dala nov utrip slovenskemu življu na Koroškem in odprla razpravo, ki je ni bilo para po drugi svetovni vojni, je potrdil tudi Janko Malle, ki je govoril tudi o težkih nastankih prireditve.

Da bomo lahko tudi primorski Slovenci videli Sketovo delo v Messnerjevi, Hartmanovi in Militarovi priredbi je veliko zadovoljstvo izrazil predsednik SKGZ Klavdij Palčič. Obenem je dodal, da nam mora prireditev vzbuditi razmišljanje, kaj je sploh ta slovenski prostor. Palčič je nato govoril tudi o odnosu, ki jih ima večinski narod do manjšinskega, v našem primeru do slovenske narodnostne skupnosti, ko ne kaže zanimanja za njegovo ustvarjalno delovanje. Zato je treba vzpodbujati njegovo radovednost, je dodal, da bi nas bolje razumel, kar bi tudi pripomoglo k odpravljanju številnih odprtih vprašanj.

ALEKSANDER SIRK

Posnetka s prireditve, ki so bile lani v Svatnah na Koroškem

V Koprur nenadoma umrl Miran Terčič

KOPER — Konec julija je nenadoma v Koprur umrl Miran Terčič, medvojni oficir tretje prekomorske udarne brigade in bivši direktor tozdr Soda DO Adria Commerce Koper.

Pokojni se je rodil 19. septembra 1926 na Proseku v napredni slovenski družini. Dogodki druge svetovne vojne so odločilno vplivali na njegovo politično in narodnostno opredelitev. Že kmalu se je namreč aktivno vključil v osvobodilni boj. Fašisti so ga aretirali kot so aretirali tudi druge mladince iz bližnjih slovenskih vasi. Hoteli so preprečiti mladim odhod v partizane. Pokojnega Terčiča so po nekaj dneh odpeljali v Aquilo v Abrucih, kjer je bilo veliko taborišče internirancev in vojnih ujetnikov zavezniških vojaških sil. Tam so ga spravili v posebno kazensko enoto in ga kmalu premestili v taborišče Csernette. Tu je postal tudi član odbora v osmi kazenski skupini. Še pred padcem fašizma je Miran postal močno aktiven, pa čeprav je zaradi tega doživel še veliko težav in trpljenja. Ob kapitulaciji Italije se je znašel na jugu Apeninskega polotoka, kjer se je tudi pridružil narodnoosvobodilnemu gibanju, ki se je močno razširilo potem ko so tista območja osvobodili zavezniki. Bil je med prvimi, ki je odšel v Jugoslavijo. Kot borec prvega bataljona 3. Prekomorske brigade. Udeležil se je bitk pri Drvarju, na otoku Braču, ob prihodu tov. Tita na Vis pa je bil določen za obrambo vzhodnega dela omenjenega otoka. Kasneje se je udeležil bojev za osvoboditev Korčule, polotoka Pelješca in še drugih dalmatinskih krajev.

Njegova nadaljnja pot ga je vodila v hude boje za osvoboditev Hercegovine, kjer se je udeležil bitk od Gradaca do Biograda na moru, od Pridrage in Velebita do osvoboditve Donjega Lapca. Tu se je vključil tudi v boje za osvoboditev Bihača. Prestal je še veliko težkih bojev, ki so se vse bolj pomikali proti rodnim krajem Primorske. Konec vojne je dočakal v Trzinu ob Soči. Po vojni pa je deloval v sklopu svoje brigade v Bujah, Novigradu, Umagu in Koprur, kjer so ga septembra 1945 poslali na šolanje v Moskvo in nato v Leningrad. Od tu se je vrnil junija 1948 in ponovno vstopil v vojaško službo.

Več služb je nato opravljal kot vodja raznih podjetij na Koprskem. Vse službene dolžnosti je opravljal z veliko vestnostjo, do svoje upokojitve 15. septembra 1981. Za svoje zasluge v NOB je bil odlikovan z redom za hrabrost, redom za zasluge za narod, s srebrno zvezdo, bil pa je tudi nosilec spomenice JLA 1941/51.

Od njega so se poslovili številni prijatelji in tovariši, ki ga bodo ohranili v lepem spominu. ALBERT KLUN

Viezzi (KPI) kritičen do sporazuma na Deželi

TRST — Po mnenju deželnega tajnika KPI Roberta Viezzija je sporazum, ki so ga v tork v Vidmu dosegle stranke koalicijske večine, osnovan le na porazdelitvi mest v odboru. To je Viezzi povedal v izjavi namenjeni tisku. Po njegovem mnenju bi bilo treba govoriti predvsem o programskih smernicah, ne pa o teh vprašanjih.

KPI bo odločno v opoziciji, pravi njen deželni tajnik. Komunisti menijo tudi, da je zelo negativno, da so stranke večinske koalicije izkoristile predsedstvo deželnega sveta, da so izvršile omenjeno operacijo. Vse to, meni Viezzi, ponižuje vlogo predsednika deželnega sveta, ki bi moral biti "super partes", kot tudi vlogo vsega deželnega sveta.

Stavka v Delamarisu

IZOLA — Izredno nizki osebni dohodki, slabe delovne razmere in sploh položaj ribištva so vzrok za včerajšnji štrajk okrog 200 proizvodnih delavcev in delavcev v Droginem tozdu Delamaris Izola. Povod za včerajšnji štrajk, ki se je začel zjutraj ob prihodu na delo, nakar so se po konstituiranju stavkovnega odbora in več dogovorih, ob 10.30 delavke in delavci vrnili na delo, je bila informacija, da osebnih dohodkov ne bo moč dvigniti več kot za 16 odstotkov, čeprav so vsi pričakovali "obljubljenih" 25 odstotkov več. Izračuni so pokazali, da tolikšno povzvihanje ne bo možno in zato je delavkam prekipelo. Povprečni osebni dohodek v tozdu Delamaris (okrog 450 zaposlenih) je 350 tisoč din, v neposredni proizvodnji pa se giblje od 260 do 340 tisoč din. Delavka s 25 leti delovne dobe, na zahtevnem delovnem mestu, v vlagi in sploh pogojih, ki so daleč od

dobrih, je prejšnji mesec za poln delovni čas z vsemi dodatki vred dobila 330 tisoč din osebnega dohodka. Kako preživeti s tako plačo, se sprašujejo, kako živeti, če zbolijo otroci, če zbolijo sam in je ob koncu meseca kuverta napolnjena le z nekaj več kot 200 tisočaki? V Delamarisu zato zahtevajo povzvihanje OD in od vseh na občinski in obalni ravni, da skupaj s strokovnimi službami ugotovijo, kakšne so možnosti za omenjeno povzvihanje. Vsa dogajanja bo spremljal tudi strokovni odbor, v petek pa naj bi se ponovno sestali in odločili, kako naprej. Če ne bodo dobili zadovoljivih odgovorov, potem bodo prihodnji ponedeljek v Delamarisu spet štrajkali. Ne le zaradi nizkih osebnih dohodkov, tudi zato, ker je ribištvo in predelovalna industrija v tem okviru pri nas zapostavljena. D. G.

Vprašanje Brede (PSI) o prometnih povezavah

VIDEM — Furlanska socialistična poslanka Roberta Breda je vložila vprašanje zunanjemu ministru Giuliju Andreottiju in ministru za prevoze Giorgiu Santuzu, s katerim ju sprašuje, katere pobude namerava sprejeti italijanska vlada, da bi se spoštovali italijansko-jugoslovanski sporazumi glede prometnih povezav. Poslanka Breda je vprašanje vložila po vesteh, po katerih naj bi bila gradnja avtocestnega odseka med Razdrtim in Gorico zaenkrat odložena. Ta odsek pravi furlanska poslanka v tiskovnem poročilu ima veliko važnost za Furlanijo-Julijsko krajino in na splošno za povezave med Vzhodom in Zahodom. O tem, kot znanu, bo beograjska zvezna vlada odločala jeseni.

Deset minut je že minilo, odkar so se odpeljali mladoporočena in njuni gostje, in takrat se je pripeljala Mary Hortonova. Bila je jezna sama nase, ker se je izgubila v labirintu majhnih uličic okrog Darling Pointa. Zmotno je namreč mislila, da je cerkev sv. Marka neka druga cerkev, bliže cesti New South Head.

Tim je še vedno sedel na prizidku zraven glavnih vrat. Jesensko sonce je prosevalo skozi listje dreves in njegovi žarki so kot mehke zlate palice poplesavali v prahu. Videti je bil tako izgubljen, sam in osamljen. Nemočno je strmel na cesto in se očitno spraševal, kaj se je zgodilo z njo. Nova obleka se mu je čudovito prilagajala, vendar je bil v njej videti kot tujec, zelo lep in poduhovljen. Le drža je bila Timova, ubogljiva in mirna, podobna drži lepo vzgojenega majhnega dečka. Ali pa psa, si je mislila; tako kot pes bi sedel tam, dokler ne bi od lakote umrl. Ne bi se ganil, da bi preživel, ker so mu tisti, ki jih je ljubil, naročili, naj sedi tam in se nikamor ne gane.

Ronove besede, ki jih je izrekel po telefonu o tem, da bi Tim umrl zaradi strtega srca, so jo še vedno preganjale. Ron je bil očitno prepričan, da je stara približno toliko kot on, da se bliža sedemdesetim, vendar mu ni povedala, da to ni res, ker začuda ni hotela razkriti svoje prave starosti. Le čemu sem to storila? se je spraševala. Bilo je nepotrebno in neumno.

Kaj res lahko kdo umre zaradi strtega srca? To se je dogajalo ženskam, v tistih starih, romantičnih romanih, ki so zdaj tako iz mode. Vedno je bila prepričana, da je smrt

glavne junakinje prav tako plod pisateljve domišljije, kot vsa ostala zgodba. Morda pa je res tako. Kaj bi bilo z njo, če bi Tim za vedno odšel iz njenega življenja, če bi ga odpeljali jezni starši, ali pa - ne daj bog - če bi umrl? Kako sivo in prazno bi bilo življenje brez Tima, kako jalovo in nesmiselno bi bilo živeti naprej v svetu brez Tima. Postal je jedro celotnega njenega bitja, to je bilo dejstvo, ki ga je opazilo le malo ljudi.

Pred kratkim se je k njej sama povabila Emily Parker in rekla: »Zadnje čase pa vas ob koncu tedna sploh ne vidim več.«

Mary je zamrmrala nekaj o tem, kako je zaposlena. »Ha, ha, ha!« se je zasmejala gospa Parkerjeva. »Zaposleni, to pa to!« Pomežiknila je Mary in jo dobrodušno dregnila. »Reči moram, da vas je mladi Tim zelo prevzel, gospodična Hortonova. Stare radovednice na naši ulici prav škandalozno opletajo z jeziki.«

»Mladi Tim mi je res všeč,« ji je mirno odgovorila Mary, ki je začutila, da se ji spet vrača ravnotežje. »Tako prijeten fant je, tako rad ustreže in tako osamljen je. Najprej sem mu zaupala vrtnarjenje, ker sem mislila, da potrebuje nekaj dodatnega zasluga, ko pa sem ga bolje spoznala, sem ga pričela imeti rada zaradi njega samega, pa čeprav ni čisto pri pravi, kot pravijo. Iskren je, topel in prevare sploh ne pozna. Tako osvežujoče je spoznati nekoga, ki nima vedno nekaj za bregom, mar ne?« Z blagim pogledom je strmelna v gospo Parkerjevo.

TIM

COLLEEN McCULLOUGH

Prevedla Breda Konte

44.

Med obredom, ki ni bil dolg, se je zelo lepo vedel. Pozneje pa, ko so zabrnele fotografske kamere in so vsi vprek čestitali mladoporočencema, sta Ron in Es tiho odpeljala Tima ven iz cerkve in mu naročila, naj sede na prizidek ob vhodnih vratih.

»Zdaj pa bodi priden fant in lepo počakaj na Mary. Nikar mi kam ne odtavaj, me slišiš?« mu je strogo naročila Es.

Prikimal je. »Prav, mama. Tu bom počakal. Se lahko vsaj obrnem, da bom lahko videl Dawnie, ko bo prišla dol po stopnicah?«

»Sveda se lahko. Samo nikar mi kam ne odtavaj in če bo kdo stopil k tebi in se hotel pogovarjati, mu vljudno odgovori in nič več. Zdaj pa se morava z očetom vrniti v cerkev, ker naju potrebujejo za skupno fotografijo, naj jim bog pomaga. Vidimo se jutri zvečer, ko te bo gospodična Hortonova pripeljala nazaj domov.«

Na prefekturi o večji skrbi za osamljene ostarele občane

Predsedstvo vlade je opozorilo različna ministrstva na problem osamelih ostarelih oseb v tem poletnem času. Notranje ministrstvo pa se je takoj obrnilo na vse prefekte, da bi poskrbeli za posebne koordinacijske sestanke. Tako so se že včeraj popoldne pod vodstvom podprefekta Vergoneja na tržaški prefekturi zbrali predstavniki raznih javnih in zasebnih ustanov in združenj, ki so pristojni ali se zanimajo za ta problem.

Med sprejetimi konkretnimi ukrepi je bila — poleg že predvidene uporabe telefonske številke 113 za nujne posege za pomoč ostarelim — postavljena tudi zahteva po okrepitevi občinske pomoči in oskrbe, s katero naj bi konkretno sodelovali tudi člani prostovoljnih združenj.

Občina Trst je zagotovila telefonsko sprejemno službo za prošnje za pomoč, ki bo delovala od 8. do 20. ure. Že sedaj pa sta na voljo telefonski številki 6751 (telefonska centrala Občine Trst) in 631111 (radijski center mestnih redarjev). V naslednjih dneh bodo vsekakor objavili še posebno občinsko telefonsko številko za klice za pomoč ostarelim občanom.

Prošnje za nove družinske doklade

Ministrstvo za šolstvo je izdalo okrožnico za dodelitev novih družinskih dokladov po zakonu št. 153 z dne 13. maja 1988. Obrazce in vse podrobne informacije lahko dobite na sedežu sindikata SNALS (Ul. U. Polonio 5), in sicer ob ponedeljkih in sredah med 17.30 in 19.30. Prošnje je treba predložiti do 31. avgusta.

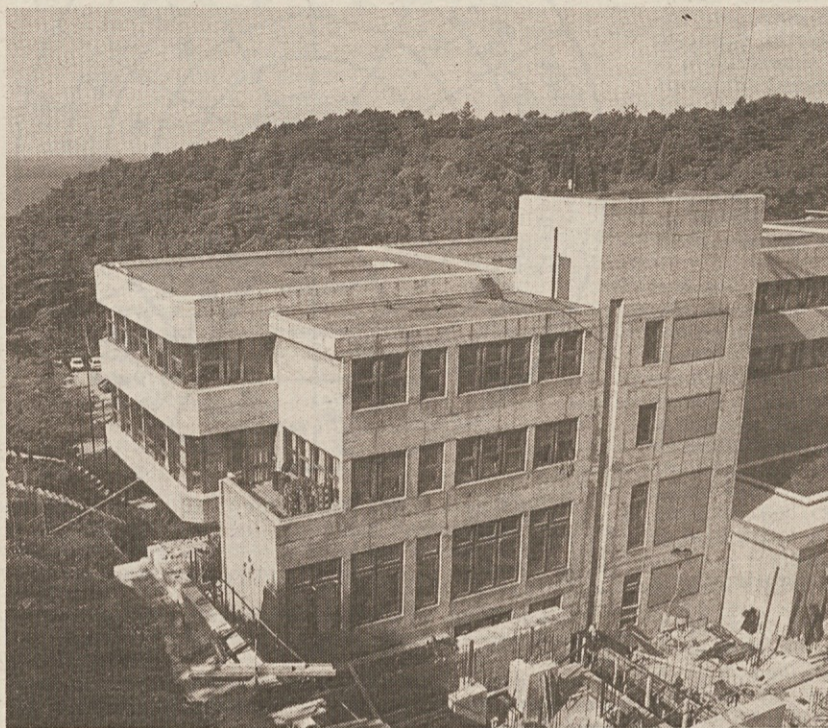
Za kemijo, visoko tehnologijo, znanosti o materialih in o Zemlji

Na Tržaškem snujejo tri nove znanstvene centre po vzorcu Mednarodnega centra za teoretsko fiziko

Prvega julija letos je uradno stekla študija o možnostih uresničitve treh novih pomembnih znanstvenih središč na Tržaškem. Po vzorcu Mednarodnega centra za teoretsko fiziko v Miramaru naj bi ustanovili Mednarodni center za visoko tehnologijo in znanost o materialih, Mednarodni center za kemijske vede in Mednarodni center za znanosti o Zemlji in okolju. Študijo bo vodil svetovalec ministra za znanstvene raziskave Giorgio Rosso Cicogna, ki je po rodu Tržčan, za njeno izvedbo v teku dveh let pa je italijanska vlada že nakazala poldrug milijon dolarjev, se pravi več kot dve milijardi lir.

Pravi pobudnik tega velikopoteznega načrta je ustanovitelj in ravnatelj miramarskega fizikalnega centra, nobelovec Abdus Salam. On je namreč načrt predstavil italijanski vladi, in sicer kot predsednik Akademije znanosti tretjega sveta, ki ima svoj sedež v Trstu. Njemu gre tudi zasluga, da je za načrt pridobil zlasti zunanega ministra Giulia Andreottija, saj denar za študijo o uresničitvi treh novih centrov prihaja iz blagajne Glavne direkcije za mednarodno sodelovanje in razvoj, ki spada pod ministrstvo za zunanje zadeve. Pakistanski nobelovec je dosegel tudi podporo raznih mednarodnih organizacij in agencij, posebno Organizacije združenih narodov za industrijski razvoj (UNIDO), ki je že ponudila svoje pokroviteljstvo. S pomočjo svojih tržaških sodelavcev in še zlasti svoje "desne roke" prof. Luciana Bertocchia pa je Abdus Salam tudi že osnoval delovne skupine, ki bodo preučevale, kakšni naj bodo cilji in značilnosti novih znanstvenih centrov.

»Za vsakega od treh centrov smo že ustanovili po tri pripravljalne odbore,« nam je povedal prof. Bertocchi, »in sicer odbor znanstvenikov iz tretjega sveta, odbor znanstvenikov iz Italije in odbor znanstvenikov mednarodnega ugleda. Te odbore trenutno iz praktičnih razlogov koordiniramo Tržčani. Tako sem jaz prevzel skrb za snujči

Mednarodni center za teoretsko fiziko v Miramaru

se center za visoko tehnologijo in znanost o materialih, profesorja Denardo in Rahman koordinirata delo za kemijski center, medtem ko prof. Furlan vodi pripravljalne odbore za center znanosti o Zemlji in okolju. Nekateri od teh odborov so se prvič že sestali, drugi pa se bodo zbrali najpozneje septembra.

Kot nam je povedal prof. Bertocchi, so tudi že okvirno določena glavna znanstvena področja, na katerih naj bi bodoči centri delovali. Tako naj bi se kemijski center ukvarjal predvsem s študijem polimerov, kemičnih reakcij in katalize; center za visoko tehnolo-

gijo in znanost o materialih z mikroelektroniko, znanostjo o materialih in fotoniko (t. j. vedo o laserjih, optičnih vlaknih in sploh optičnih komunikacijah); center za znanosti o Zemlji in okolju pa predvsem z vremenoslovjem, radiopropagacijo in seizmologijo. Poleg tega so pobudniki novih centrov tudi že začeli razmišljati o tem, kam bi te centre namestili. Z izjemo kemijskega, ki naj bi imel sedež v Centru za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah, bi se ostala dva centra morala razviti kar v Miramaru oziroma v Grljanu, kjer se fizikalni center že tako in tako širi, bodisi

s tem da gradi nova poslopja, bodisi s tem da odkupuje že obstoječe stavbe.

Uvodoma smo že poudarili, da bo vsem trem snujčim se znanstvenim središčem za vzor Mednarodni center za teoretsko fiziko. To pomeni, da bi tudi novi centri morali nuditi možnost izpopolnjevanja in raziskovanja predvsem znanstvenikom iz držav v razvoju. Mimo tega v fizikalnem centru razlikujejo tri stopnje delovanja. K prvi sodi "šolsko" izobraževanje na tečajih, k drugi uvajanje v raziskovalno delo s sodelovanjem pri raziskovalnih projektih, k tretji pa razvijanje samostojnih raziskovalnih projektov. To osnovno strukturo delovanja bi morali ohraniti tudi novi centri.

Toda zakaj se voditelji fizikalnega centra s svojim ravnateljem Salamom na čelu pravzaprav tako zavzemajo za uresničenje načrta, ki vsaj na prvi pogled presega njihova znanstvena zanimanja? »Odgovor ni preprost,« premišljeno pravi prof. Bertocchi. »Po uspehu in priznanjih, ki jih naš center žanje malodane po vsem svetu, smo že dalj časa pričakovali, da bo kak podoben center nastal še kje drugje v svetu in da se bo po možnosti ukvarjal s kakim drugim znanstvenim področjem, kot je fizika. A doslej se ni nihče za kaj takega opogumil. Poleg tega je razširitev obzora znanstvenega delovanja za nas že dalj časa globoka potreba. To velja zlasti za eksperimentalne vede, ki smo jih sicer začeli razvijati, še preden bi izoblikovali predlog o novih centrih.«

»K vsemu temu,« nadaljuje prof. Bertocchi, »pa je treba dodati nekaj pomembnega, in sicer da bi z uresničitvijo našega načrta v Trstu imeli kar pet centrov, ki bi krili tako rekoč vse naravne znanosti. Poleg našega in treh snujčih se centrov moramo namreč omeniti še Mednarodni center za genetsko inženirstvo in biotehnologijo, ki nastaja pri Padričah. Pojavila se je zamisel, da bi vse te centre združili v veliki center, ki bi se imenoval Mednarodni center znanosti. Če bomo to uresničili, se bo Trst lahko upravičeno ponašal kot mesto znanosti.«

M. B.

Zaradi hudih opeklin dve osebi v smrtni nevarnosti

Pet ranjenih v eksploziji plina v Rojanu

Prizorišče nesreče na Trgu Petazzi

Majhna trgovina La Gastronomia v Rojanu se je včeraj dopoldne v sekundni spremeni v pekel. V eksploziji, ki jo je verjetno povzročilo uhajanje plina iz jeklenk, se je ranilo pet oseb. Silovit plamen je najhujše opeknel 16-letno blagajničarko Deboro Pertot iz Ul. Montasio 15 in 28-letnega upravitelja trgovine Maurizia Masellija iz Ul. Foschiatti 7, ki sta se v hipu spremeni v živi bakli. V zgodnjih popoldanskih urah so ju iz tržaške glavne bolnišnice odpeljali na oddelek za hude opekline v Vidmu. Njuno življenje visi na nitki, saj ju je močan plamen oplazil po vsem telesu. Ostale tri žrtve nenavadne nesreče pa niso v

na in ropot razbitega stekla, takoj nato pa obupno rjovenje ranjencev. Čez nekaj trenutkov sta pritekla ven Deborah Pertot in Maurizio Maselli, ki sta se zvijala od hudih bolečin. Obledela je še gorela na njiju in zažgano blago se jima je sprijemalo na kožo. Nekaj ljudi jima je takoj priskočilo na pomoč, med temi tudi gasilca Diego Tippi in Diego Pozzer ter dva mlada prometna policista Boris Dijust in Augusto Crepaldi. Ranjenca so odpeljali v bližnji bar, ju položili na tla in ju ovili v mokre krpe. Dekle in upravitelja trgovine La Gastronomia sta bila opečena po vsem telesu; ogenj jima je zažgal lase in obleko, koža pa je zaradi hudih opeklin postala rjave barve.

Groznih muk so ranjence rešili zdravniki in bolničarji Rdečega križa, ki so prihiteli s štirimi rešilci. Vseh pet ranjencev so odpeljali v glavno bolnišnico. Za Deboro Pertot in Maurizia Masellija pa so zdravniki takoj ugotovili, da je njuno stanje izredno kritično, zato so uredili vse potrebno za njen prevoz na oddelek za hude opekline v Videm, kjer so bolje opremljeni za take primere. Zdravniki za dekle ne dajejo veliko upanja, saj ji je plamen zažgal 80 odstotkov kože. Marselli ima več možnosti, da ostane pri življenju.

Ko so na kraj nesreče prispeli gasilci z vodjema skupine Taucerijem in Dagostinijem, ni v trgovini več gorelo. Skrbno so pregledali prostore, da bi ugotovili ali ni več nobene nevarnosti. Izvedenec gasilcev Giacuzzo bo raziskal vzroke eksplozije. Preiskovalci domnevajo, da je nesrečo povzročilo uhajanje plina, ki ga je po vsej verjetnosti zanetila iskrica. Okrog 11. ure zjutraj, nekaj minut pred eksplozijo, je prišel v trgovino tehnik družbe Agipgas Lomartire, ker je moral zamenjati nekaj praznih jeklenk tekočega plina (gpl). Tehnik in lastnik Marselli sta skupaj odšla v majhno in tesno klet, kjer so bile jeklenke. Kaže, da je med zamenjavo jeklenk začel uhajati plin,

Notranjost trgovine La Gastronomia

ki je najprej napolnil klet in se nato dvignil v gornje prostore. Iskrica (verjetno jo je sprožilelektrični tok) pa je povzročila strahovito eksplozijo. Visok in mogočen plamen je v trenutku zajel vse osebe, ki so bile v trgovini, razbil veliko šipo vhodnih vrat in se razširil na cesto.

Na kraj nesreče je prišel tudi kvestor Mattera. Policisti so včeraj zasliali priče in 55-letno Nives Lucio Flego, mater Maurizia Marsellija, ki so ji zdravniki glavne bolnišnice nudili le prvo pomoč in jo nato odslovili. Pove-

dala je, da je bil njen sin v kleti s tehnikom, ona in Deborah Pertot pa sta stali blizu blagajne. Flegova se je še spomnila, da je v trgovino stopil trgovski zastopnik Davorin Samec, nato pa je nenadoma zaslišala sik in zagledala visok plamen. Vse ostalo se je zgodilo v trenutku... Eksplozija je povzročila kakih 30 milijonov gmotne škode. Upravitelj Marselli je odprl trgovino La Gastronomia šele pred kratkim, zato je bila vsa notranja oprema popolnoma nova. (hj)

Včeraj na bazovskem pokopališču

Slovo od Andreja Ražma

V Bazovici so se včeraj dopoldne svojci in prijatelji zadnjič poslovili od 21-letnega Andreja Ražma, ki je v nedeljo navsezgodaj zjutraj izgubil življenje v tragični prometni nesreči blizu Zagradca. Ganjena množica je v tišini sledila beli krsti do pokopališča. Pogreba so se udeležili Andrejevi sovaščani, pa tudi številni prijatelji iz okoliških vasi in Trsta. Med prisotnimi je bilo opaziti največ mladih obrazov. Andrej je bil med svojimi vrstniki splošno priljubljen zaradi svojega prijetnega značaja. Po pogrebni svečanosti so si krsto naložili na rame prijatelji nesrečnega mladeniča in jo ponesli do pokopališča. Njegov grob so zasuli z belim cvetjem.

Maurizio Maselli

smrtni nevarnosti. Za 27-letnega tehnika Giuseppa Lomartira iz Ul. Ponziana 4 so zdravniki glavne bolnišnice napovedali mesec dni zdravljenja, 63-letni Davorin Samec iz Ul. Revoltella 74 bo okrevaj v 15 dneh, 55-letna Lucia Nives Flego iz Ul. dei Leo 4 pa je imela največ sreče, saj bo ozdravela že v tednu dni. Vsi trije so si opekli gornji del telesa, predvsem obraz in vrat. Zdravijo se na dermatološkem oddelku glavne bolnišnice. Očividci, ki so bili včeraj dopoldne v trenutku nesreče na Trgu Petazzi v Rojanu, so najprej zasliali sik plame-

† Dne 2. t. m. nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče in nono

Zdravko Kocjančič

Pogreb bo jutri, 5. t. m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v dolinski cerkev.

Žalostno vest sporočajo žena Angela, hči Ida in sin Oskar z družinama, sestra Marija ter drugo sorodstvo.

Dolina, 4. avgusta 1988

Ob smrti dragega očeta izrekajo Oskarju Kocjančiču in družini globoko sožalje

delovni kolegi in uprava Založništva tržaškega tiska

† Sporočamo, da je umrla naša draga mama

Marija Guralj (Zvezda) roj. Suša

Pogreb bo danes, 4. t. m., ob 18. uri na pokopališču v Koprju.

Žalujoci mož Giorgio, hčeri Melania in Zvezda ter sin Braco z družinami in sestra Malči z družino.

Koper, Trst, 4. avgusta 1988

4. 8. 1986 4. 8. 1988
Ob 2. obletnici smrti drage

Pepke Grilanc

se je z ljubeznijo spominjajo

VSI NJENI

Salez, 4. avgusta 1988

Na regati optimistov v organizaciji JK Čupa iz Sosljana Močna burja ni zaustavila najbolj izurjenih

V soboto in nedeljo je Jadranski klub Čupa iz Sosljana pod pokroviteljstvom Hranilnice in posojilnice na Opčinah priredil dve regati v razredu optimist. Sobotna regata je bila namenjena najmlajšim tekmovalcem in sicer otrokom pod 12. letom starosti in je bila veljavna za prvenstvo Primavela. Za regato se je prijavilo 33 tekmovalcev iz 11 društev enajstega področja FIV. Na žalost je bila burja preveč močna, da bi sodniški odbor, ki mu je predsedoval Livio Argentin, lahko dovolil malim jadralcem na odprto morje. Zaradi tako velike udeležbe je ob 14. uri prišel na društveni sedež tudi športni direktor XI. področja FIV Tullio Sain, ki je po sestanku z voditelji tekmovalnih ekip odločil, da regato preložijo naslednji dan.

Tudi v nedeljo ni bilo nič boljše (burja je pihala s sunki do 14 m/s) in z regato za prvenstvo Primavela ni bilo nič. Organizatorji pa so se kljub temu odločili, da izvedejo regato za optimiste, ki je bila napovedana za ta dan. Tekmovanja so se seveda udeležili samo bolj izkušeni jadranci. Na startu pa se jih je pojavilo le 37 od skupno 58 vpisanih. Po dveh urah so izpeljali še drugo regato, burja pa se je ta čas že polegla, tako da je bilo jadranje zares zelo prijetno. Ob koncu regate je na društvo prišel tudi Tullio Sain, ki ni skrival zadoščjenja ob tako številni udeležbi, skupaj s sodnikom Guidom Di Lauro in Lukom Vugo pa je nato vodil komisijo za pritožbe in izkoristil priložnost ter mladim razložil, kako potekajo protestni postopki za ugotavljanje prekrškov regatnega pravilnika. Nato je sledilo nagrajevanje.

S tema prireditvama je delovanje pri slovenskem jadralskem klubu v Sosljanu doseglo svoj višek. Športno delovanje pa se še nadaljuje z različnimi treningi: ta teden se bodo Čupinim jadralcem v razredu optimist pridružili tisti iz pomorskega kluba Sirena. Treningi bodo v Sosljanu in udeležili se jih bodo seveda najboljši tekmovalci dveh slovenskih pomorskih klubov naše dežele.

VRSTNI RED NEDELJSKE REGATE: 1. Andrea Verzegnassi (SVOC); 2. Piero Gherardi (SVBG); 3. Andrea Busani (SNPJ); 13. Dani Toscano (Čupa); 16. Marko Mohwinkel (Čupa); 17. Ivan Zidarič (Čupa); 18. Igor Marušič (Čupa); 28. Elisa Raja (Sirena); 32. Iztok Colja (Čupa); 35. Nevo Sabadin (Sirena); 37. Andrej Škerlj (Čupa). (K. Cibic)

Na balinarskem turnirju v Nabrežini

Velika kakovost in številna udeležba

V soboto je eden izmed najbolj aktivnih balinarskih odsekov pri nas, in sicer Nabrežina, priredil izredno kakovosten mednarodni balinarski turnir, ki se ga je udeležilo kar 16 četverek z obeh strani meje, a štiri ekipe so na povabilo organizatorja prišle iz Istre. Po nevihti, ki je v noči med petkom in soboto zajela naše kraje, je že zgedalo, da Nabrežinci tudi letos ne bodo imeli sreče z vremenom. Kljub temu da je proti jutru šlo na bolje, je bilo na nekaterih stezah precej težko igrati, tako da je pri dopoldanskih izločilnih srečanjih prišlo tudi do nekaterih presenečenj.

Spočetka so se merili na štirih igriščih, na vsakem so nastopile po štiri ekipe, od katerih sta v popoldanski četrtfinalni napredovali prvi dve uvrščeni iz vsake skupine in ne le ena, kot je prvotno sklenil organizator. Kot se le redkokdaj zgodi na podobnih tekmovalnih, se organizator ni odločil za srečanja na čas, s čimer se je mogoče izogniti morebitnim zavlačevanjem, ki botrujejo, da se turir lahko zaključi

kasno v noč. Le eno srečanje, in sicer četrtfinalno med Topolcem in Novo Gorico, je trajalo kar 2 uri in pol, a bilo je brez dvoma vredno finala. Mlada ekipa iz Ilirske Bistrice je letos prišla v Nabrežino s trdnim namenom, da osvoji trofejo, ki jo je že drugo leto zaporedoma darovala avtomehanična delavnica Masten - Švara iz Sosljana. Treba je omeniti, da so lansko leto Topolovci v finalu že vodili s 6:1, nakar so se morali zaradi nevihte umakniti pod pokriti prostor Mujesana v Ribiškem naselju, kjer so popolnoma odpovali in skoraj brez boja prepustili prvo mesto domačinom. Tudi v soboto je zgedalo, da se bo njihova zmagovalna pot zaključila v četrtfinalu, saj so proti Novogoričanom že izgubljali z 1:9, na koncu pa so po maratonskem boju strli odpor žilavega nasprotnika (11:9). V velikem finalu pa so se v vsakem derbiju pomerili s Planincem in ga pregazili v vseh elementih igre (11:1) ter tako zasluženo osvojili trofejo.

Na koncu je treba pohvaliti imenitno organizacijo poštvovalnih članov Nabrežine, katerim je letos prišla na pomoč neutrudna najemnica bara na železniški postaji, gospa Anamarija Gulič. Za omenjeni turnir so morali člani Nabrežine seči kar v lastne žepe, da so ga sploh izpeljali.

IZIDI - ČETRTRFINALE: Nabrežina B - Sokol 11:5, Topolc - Nova Gorica 11:9, Planinc - Aluminij 11:6, Nabrežina A - Meblo 11:7, POLFINALE: Topolc - Nabrežina B 11:5, Planinc - Nabrežina A 11:5; **FINALE:** Topolc - Planinc 11:1.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Topolc, 2. Planinc, 3. in 4. Nabrežina A in Nabrežina B. (Z. S.)

obvestilo

PRIMOTOR KLUB vabi vse člane na sestanek, ki bo jutri ob 20.30 v Lonjerju. Razpravljali bomo o organizaciji tekme na Grobniku, ki bo 21. t. m.

Na Peči veliko zanimanje zlasti za ženski nogomet

Prejšnji teden je bilo ob kotalkarski plošči na Peči vsak večer zelo živo. Velika množica vaščanov in drugih ravednežev se je tam zbirala, da bi sledila turnirju, namenjenem vsem sovodenjske občine, ki so ga člani domačega KSD Vipava priredili že sedmo leto zaporedoma.

Organizatorji so lahko zadovoljni, saj je tekmovalje potekalo brez zastojev. Tudi letos so osvojili končno prvo mesto predstavniki Vrha, ki so v skupnem seštevku odbojarskih in nogometnih tekem za las prehiteli domačo ekipo. Vrhovci so lani osvojili tudi trofejo, ki je namenjena ekipi, ki dvakrat zaporedoma poseže po prvem mestu.

Ob moškem turnirju se je letos odvijalo tudi žensko tekmovalje v malem nogometu (na sliki). Seveda je za to pobudo vladalo veliko zanimanje. Daleč najboljšje so bile Sovodenjke, tako da je gledalec med turnirjem pripomnil, da bi bilo morda bolje, če bi Sovodnje v tretji amaterski ligi nastopale kar z žensko postavo...

Novo v zamejski telesni kulturi

ALDO RUPEL

Pogledi, popis dejavnosti in društev

26.

Začnem pri društvih, katerih število in dejavnosti so podani v prilogi. Ocenjujem, da je ob nujnih nihanjih organiziranost društev — tisto čemur bi pred nekaj desetletji rekli aparat — vendar v blagem porastu v primerjavi s prejšnjima dvema sezonama. V daljših časovnih obdobjih je namreč primerjava silno težka. Kapilarna razporejenost po ozemlju je v pat poziciji, kajti če na eni strani smemo dokončno zabeležiti zgodovinski premik na desnem bregu Soče, kjer se več desetletij ni nič dogajalo in smo sedaj priča organiziranemu delu z možnostmi razširitve, je treba na drugi strani opozoriti na alarmantno stanje na drugem koncu, kjer sta v doberdopski občini kakorkoli vzamemo nehali delovati dve društvi in je eno v globoki tehnični in psihološki krizi; tudi na Laškem zametek športnega društva ne daje več znakov življenja.

Položaj prepotrebne infrastrukture, o katerih smo dolga desetletja sanjali je zadovoljiv le v osrednjem predelu ozemlja, ki ga kot narodnostna skupnost na Goriškem prebivamo. Še vedno je položaj srednjeveški v Brdih in na Krasu, kjer ne premoremo pokritih prostorov. V današnjih pogojih in z današnjo miselnostjo pa tudi z današnjo kakovostjo, ki jo zahtevamo, je pomanjkanje pokritega prostora

ovira preko katere ne more noben odbor, ki se ne bavi samo z nogometom, kolesarstvom ali planinstvom.

Strokovnih kadrov s splošno izobrazbo v telesni kulturi nam ne manjka.

Nismo jih sposobni priklicati in uporabiti zaradi naslednjega protislovja: večina ni rasla v aktivističnem okolju ali pa so nekateri rasli in so zaradi začasne odselitve pozabili na aktivistično delo in je torej pristop do njih zapleten, kajti na drugi strani ni sredstev, s katerimi bi lahko vzpostavili vsaj honorarni delovni odnos. Kar je sredstev na razpolago jih društva raje porabijo za ozko specializirane in prepotrebne voditelje posameznih moštev. Škoda, ki nastaja je dolgoročna, kajti ne ustvarjajo se prilike, da bi prišli v stik vsi možni usposobljeni ljudje — tisti s fakulteto in tisti z visoko pripavo v posamezni panogi, zaradi česar se zgublja miselni potencial, ki bi nam omogočil kakovostnejše skoke čez pet ali deset let. Razmisli bi bilo vredno o občasni strokovni srečanju in o vključevanju posameznikov v posamezne enkratne pobude, kar smo v letošnji sezoni sicer že tu pa tam poskusili. Če upoštevamo vse vidike (ali skoraj) posameznih panog, potem je treba potrditi, da je odbojka vodilna panoga. Imamo nekaj stvarnih možnosti še več pa želja, da bi nas odbojka potegnila iz anonimnosti v širšem večinskem okolju. Z več smotrnosti, truda, sredstev in strokovnosti lahko dosežemo še večja zadoščanja v lokostrelstvu, gimnastiki, namiznem tenisu in kotalkanju. Ocenjujem, da bi v košarki bil potreben ogromen vsestranski napor za komaj opazen odmevnejši korak. Dejanski problem je dandanes nogomet, kjer so težave vsestranske razen zaverovanosti v mit, ki ga nove kvalitete, novi ritmi, novi okusi, ki ni nujno, da so najboljši, pokopujejo.

Dušan Jelinčič ZVEZDNATE NOČI Utrinki iz Karakoruma

Toma in Silva pa sem mimogrede videl, kako trenirata na bližnjih skalah. Tudi Pavle mora biti nekje v bližini. In počasi so vsi prikapali na jaso, kjer smo postavili našo trenutno bazo in kjer se je bohotila naša ogromna oprema. Komaj takrat so začeli govoriti, kam so se pač podali. Prav takrat pa gremo k izviru, ki jih dosežemo po pol ure. Sončimo se in smo sami s seboj.

so morali odnehati že sredi stene. Jasno pokaže na Japončka, ki se je motal tam okoli, ter reče: »Pač niso hoteli iti ne naprej ne nazaj, slabo sem izbral svoje soplezalce.«

»Kako to?«, dahnem kar sam od sebe.

»Tako pač. Ko sem se zmenil za vzpon, so mi obljubili, da bodo skoraj vse plačali oni, ker pač imajo denar, jaz pa bom prispeval le... sameraga sebe. Tako se potem zgodi, ko ne poznaš soplezalcev in ko se moraš nanašati nanje, ker nimaš dovolj denarja, da si sam organiziraš tako odpravo, kot je treba...«

Po tej izjavi sem zaprepaden.

Ob mraku, po večerji, povabimo Kurtyko med nas. Pletejo se zanimivi pogovori polni obojestranskih znancev, otožnosti in celo hrepeneja. Nejca je dobro poznal. Že se je zmenil, da bo z njim plezal, pa mu ni bilo usojeno. Andreja je od nekje spoznal, pa tudi za mnoge od naših je že vedel in bral. Kar lepo je to srečanje.

Jaz se mu zazrem direktno v oči. Naklonjene, dobrodušne, nekam otroške so te oči. Vendar je cel svet v njih. Verjetno se že bliža štirideset letom, vendar pa je toliko otroškega in resničnega navdušenja v njem, da ga moram občudovati. Vseeno pa imam vtis, da ni nikoli resnično zrasel. Nikoli se ni soočal z resničnim svetom. Ali pa ima le srečo in navsezadnje sposobnost, da živi v svojem svetu sreče in sanj, ki si ga je sam zgradil. V glavnem živi po dolge mesece v Himalaji in Karakorumu in pleza, pleza, doma se vrača le za kak mesec, toliko da lahko programira svoj naslednji podvig.

Ni mi jasno od česa živi, čeprav mi nekdo šepne, da si pač pomaga s preprodajanjem raznih predmetov, ki jih tu kupuje zelo poceni, v Evropi pa prodaja po... evropski ceni (kot je seveda prav). Toda koliko in ali lahko to sploh traja? Navsezadnje lahko, odvisno od notranje moči, ki jo je v teh letih sten, ledu in snega nabral v sebi. In dosti je te moči, saj mu kar sili iz oči in žarečega obraza, zato zaupam vanj, zaupam vanj kot v človeka, ki bo znal tudi pokončno hoditi v dolini, ko bo končno moral sestopiti. Ker do zaključne postaje pridemo vsi.

Končala se je današnja etapa približevanja h goram

Odprava

Rado prvi spregovorim. »Velike odprave mi niso všeč,« pravi. Premalo ljudi pri teh dosežih vrh. Po navadi dva ali trije na dvanajst ali štirinajst. To je porazen odstotek. Odprave morajo biti take, pač majhne in homogene, da lahko čisto vsi realno računajo na vrh. Saj je uspeh, če uspem, le moj, in ne od celotne odprave, prav tako tudi neuspeh, razlaga Rado. Te ekspedicije pa sem se udeležil, nadaljuje, ker je vseeno v skladu z mojimi principi. Saj se vsi skupaj odpravljamo le do baze, nato pa bodo vse naveze delovale samostojno. Saj smo tu Primorci, Matičarji, Kranjčani in še posamezniki, vsak s svojimi ambicijami in cilji. Skupaj smo se zbrali le zato, da bi manj plačali in se lažje prebili skozi birokratske in vse mogoče transportne in tehnične težave ter še do vznožja naše gore, nato pa zašibali po svoje. Pravzaprav je to prvič pri nas, da se organizira taka odprava, tako heterogena in s tolikimi cilji. Verjamem, da bomo uspeli, saj si to resnično želimo, pa tudi tesno bomo sodelovali med sabo, zaključim Rado svoje glasno razmišljanje.

V Askole se vračamo po poljih krompirja, bučk in koroze, mrak pa čisto nalahko trka na naš dan.

Voytek Kurtyka

Na jasi srečam postavnega plavalasega fanta. Ne spoznam ga, vendar mi vsi pravijo, joj, kako da ga ne poznaš, saj je vendar Poljak Voytek Kurtyka, ki je preplezal to in to, opravil ne vem kakšne znamenite vzpone, itd., itd. Sam mi začne govoriti, da se je z nekimi Japonci, ki jih je spoznal lani, podal na plezarijo na Trango Tower, pa

Karakorumsko tihožitje

Karakorumsko tihožitje

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 500 - din, naročnina za zasebne mesečno 6.000 - din, trimesečno 17.000 - din, letno 60.000 - din, upokojenci in študenti mesečno 4.500 - din, trimesečno 12.000 - din, letno 45.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000 - din, letno 75.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - ziro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtne, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

4. avgusta 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in lista

ZTT
Trst

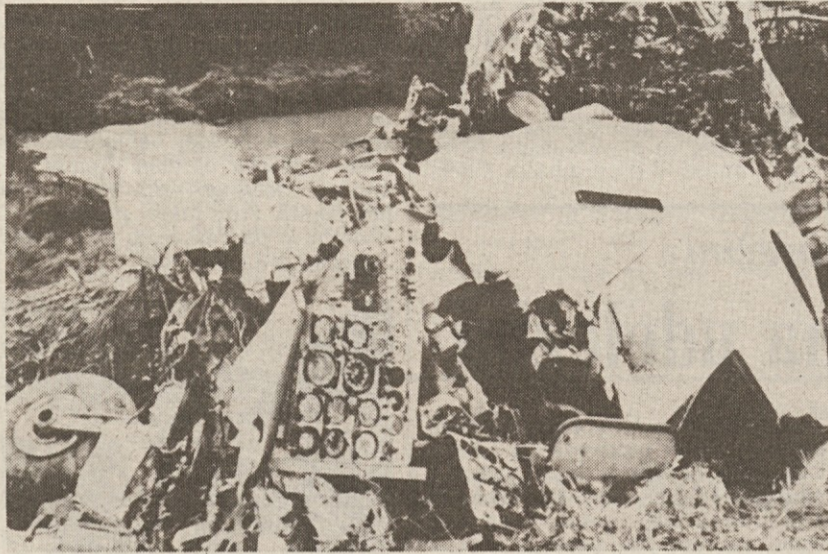
Clan italijanske
zvezde Casopisnih
založnikov FIEG

V letalski nesreči pri Sofiji umrlo 25 potnikov Med žrtvami tudi dva otroka in jugoslovanski državljani

SOFIJA — V razbitinah letala, ki se je v terek popoldne zrušilo v bližini sofijskega letališča v Bolgariji, je izgubilo življenje 25 potnikov. Prve agencijske vesti so poročale o 23 žrtvah, reševalci pa so po večurnem naporu v razbitinah našli še dva otroka. Bolgarske oblasti so tudi sporočile, da je med ponesrečenci en sovjetski in en jugoslovanski državljani, vsi ostali potniki pa so bili Bolgari.

Strokovnjaki še niso ugotovili, kako je do nesreče prišlo. Nekateri očitniki govorijo o eksploziji, ki naj bi jo bilo slišati tik pred izbruhom ognja na letalu, vendar ta vest še ni utemeljena. Letalske statistike pa omenjajo celo vrsto podobnih nesreč na letalih vrste Yak 40, ki so sovjetske izdelave, do katerih je prišlo v zadnjih desetih letih, in vselej izključujejo človeško napako.

Na slikah (telefoto AP): razbitine bolgarskega letala

Zanimiv poskus v zdravilišču Rogaška Slatina Novi gospodarski prijemi v Sloveniji

ROGAŠKA SLATINA — V zdravilišču Rogaška Slatina so se odločili za zanimiv poskus zbiranja denarja za financiranje razvojnih načrtov. Razpisali bodo obveznice, s katerih bodo - če bo zakon takšne možnosti sprostil - prešli tudi na delničarski odnos z vsemi pravicami in obveznostmi. Dokler pravih delnic še ni, bodo obveznice (najmanjša vrednost bo 10 milijonov dinarjev) dobro obrestovali, vrnil pa v šestih letih. Vplačniki bodo imeli poleg obresti še določene ugodnosti, med drugim davčno olajšavo in brezplačno bivanje v zdravilišču. V zdravilišču so prepričani, da bodo obveznice kupovali predvsem njihovi stalni gostje, zbrani denar pa bodo uporabili za gradnjo igrišč za golf, prenovo gradu v Jelšingradu, ureditev teniških igrišč, igralnice in podobno.

Doslej sta se v Sloveniji poskusili s "socialističnim delničarstvom" dve veliki trgovski organizaciji: Mercator

in Slovenijales. Medtem ko Mercator prodaja posebne bone, s katerimi lahko ljudje kupujejo blago v njihovih poslovnih - ali pa jih bogato obrestovane pretopijo zopet v gotovino, je Slovenijales uvedel članske kartice s podobno funkcijo. V obeh primerih je obrestna mera precej višja kot tista v bankah, zato sta akciji naleteli na izjemno dober odziv. Zadovoljni pa so tudi v obeh podjetjih, saj kljub višjim obrestim še vedno pridejo do cenejšega denarja kot v primeru, če bi morali najemati posojila pri bankah.

Glede na to, da padajo ideološke ovire celo v tradicionalnih jugoslovanskih trdnjavah dogmatizma, vse kaže, da do uvedbe delnic vendar ni več tako daleč. Prevladalo je namreč spoznanje, da brez ustrezne motiviranosti delavcev družbena lastnina ostaja abstrakten pojem, ki ne omogoča tako potrebne identifikacije s podjetjem, v katerem formalno celo (samo)upravljajo...
Z. S.

Izjave nekdanjega jugoslovanskega finančnega ministra Iz zadolženosti z davki?

BEOGRAD — Če bi uvedli zakon o taksi za prehod meje v kombinaciji s še nekaterimi ukrepi, mislim, da ne bi nikoli prišlo do reprogramiranja dolgov. Nепrestano nam je manjkala milijarda in 500 milijonov dolarjev,« je izjavil v intervjuju za Novosti 8 Petar Kostić, sedanj generalni direktor PKB Beograd in nekdanji nepriljubljeni (ker je ljudstvu vrgel v oči jugoslovansko finančno resnico) zvezni minister za finance.

»S strokovnjaki sem ugotovil,« je izjavil Kostić, »da če vsak od 21,5 milijona potnikov nese iz države 100 dolarjev, pomeni to dve milijardi dolarjev in veliko dinarjev. Potem se je začela kampanja. Na eni od svoj ZIS me je skupina Slovencev z Zvonetom Dragonom na čelu organizirano napadla po izdelanem scenariju. Takrat sem rekel:

»Ne, Slovenci, ne boste zajtrkovali v Trstu, kosili pa na Dunaju.« Enkrat sem vprašal Sergeja Kraigherja, predsednika predsedstva, zakaj me Slovenci nenehno spotikajo, zakaj vedno glasujejo proti, nikoli pa nimajo drugačnih predlogov. On pa je rekel: »Pusti to, to so provincialci, evropski malo-meščani...«

Na vprašanje novinarja "Osmice" zakaj ni izsilil zakona o taksah, čeprav je dobil podporo, je Petar Kostić odgovoril: »Na enem od sestankov na najvišji državni ravni, ki mu je predsedoval Kraigher, smo imeli zelo mučno razpravo. Tedaj smo sprejeli sklep, da moramo sprejeti zakon, potem me je Djuranović vprašal, zakaj ne napišem zakona in ga dam v postopek. Premieru in drugim sem dejal: »Zdaj ga pišite

vi, saj ste me, tovariši, smeli podpreti samo na tajnih sestankih. In kakšna je ta politika v državi, ko lahko poveste samo priljubljene stvari, nepriljubljene pa nočete?«

Ko je Kostić govoril o zadolženosti države v tujini, je za Novosti 8 izjavil, »da je zadolževanje generalni sistem.«

»Strokovnjaki so prišli do podatka o zadolženosti do med 40 in 41 odstotki. Toda dve leti kasneje je vlada Milke Planinc v dramatičnih jutranjih urah posredovala narodu podatek, ki je bil star že dve leti,« trdi Kostić. »Tedaj smo zagovarjali koncept, da ni potrebno pokazati svetu, da Jugoslavija leto dni po Titovi smrti razpada. Zdaj prvič izjavljam, da smo do podatka o 41-odstotni zadolženosti države prišli dve leti prej, preden je vlada to objavila.« (dd)

Ostati bo moral na razpolago sodnim oblastem

Pieter Groenedijk je zapustil zapor

ANCONA — Afera o katamaranu smrti se še naprej odvija. Sodišče v Anconi je predvčeršnjim odločilo, da Pieter Groenedijk, ki je bil prvotno vpleten v umor Annarite Curine, lahko zapusti zapor, kjer je bil zaprt od 23. julija. Groenedijk pa zaenkrat ne sme zapustiti države in mora ostati na razpolago sodnim oblastem.

Pieter Groenedijk se je vkrčal na katamaran smrti dva dni potem, ko sta njegova prijatelja Diana Beyer in Filippo di Cristofaro umorila lastnico katamarana. Umor si sicer lasti mladoletna Diana, vendar sodniki ne verjamejo popolnoma njenim izjavam. Diana so prav te dni obiskali starši, vendar odvetniki niso dovolili, da bi po srečanju s hčerko govorili z novinarji. Hčerko so opisali kot nežno in občutljivo dekle, ki ne bi bilo sposobno tako okrutnega in premissljenega dejanja, kot je umor »tekmice« v ljubezni. Tudi Pieter Groenedijk, ki je zapustil zapor včeraj okrog 12. ure, ni dal nobene izjave, češ da je preveč zmeden in utrujen.

Na sliki (telefoto AP): Pieter Groenedijk zapuša ankonški zapor

O kitajski zdravnici ki rentgenizira z očmi

PEKING — Na Kitajskem živi komaj 24-letna zdravnica Zheng Xiangling, ki ima menda to prednost nad kolegi, da se ji ni treba posluževati naprave za rentgenske žarke, saj jo je narava menda obdarila s tako prodornimi očmi, da kar na prosto oko »preslika« notranjost svojih bolnikov. To pa še zdaleč ni vse, kar lahko zmore zdravnica Xiangling!

Njen vid ji namreč dopušča tudi tridimenzionalno in barvno vizijo tistega, kar imamo vsi ljudje pod kožo. Drži, da je zelo težko dokazati ali gre za izredno iznadljivo damo ali za pravo naravno čudo, njeni zdravniški uspehi pa so menda reci in piši bajni. Najbolj brezupni bolniki zahtevajo, da jih »pregleda« zdravnica Xiangling, njene diagnoze pa so vedno brezhibne.

Zheng Xiangling si tudi sama ne zna (ali noče oz. ne more) razlagati, kaj se z njo dogaja. Novinarjem je le izjavila, da so bolniki z njo zadovoljni, saj se jim ni treba niti sleči, ko jih ona pregleduje. Xiangling ima skratka oči kot Superman. Če so nad njenimi sposobnostmi navdušeni bolniki in kitajska vojska, kjer je zdravnica trenutno v službi, se Xiangling očitno bojuje zlate ribice. Dama namreč trdi, da jih lahko kar s pogledom »ocvrne« in to na razdaljo. Kitajski parapsihologi so nadvse navdušeni nad dekletom, ki se je vpisalo na univerzo pri petnajstih letih in nato diplomiralo v rekordnem času. Poleg tridimenzionalnega in »rentgenskega« pogleda ima srečna Xiangling tudi enkratni spomin. Kaj pa, če je vse to le kitajska poletna raca?

Gospodarska kriza v Jugoslaviji vpliva na število avtomobilov

BEOGRAD — Jugoslovanske ceste so se dolgo upirale krizi; bolj kot se je ta poglobljala, večji je bil prometni vrvež. Prav lani je število avtomobilov prvič presešlo tri milijone. Jugoslavniki so imeli natančno 3.023.693 vozil. Petindevetdeset odstotkov teh so jih posedovali zasebniki. Kljub temu pa nekateri podatki kažejo, da bi se tudi gneča na cestah lahko zmanjšala. Jugoslovanska zvezna statistika, ki beleži število registriranih zasebnih avtomobilov v državi, je ugotovila, da se je lani število povečalo za 66.577 vozil in prvič presešlo magične tri milijone. A v dveh republikah je prišlo do opaznega zmanjšanja: v Bosni in Hercegovini in v Črni gori imajo letos manj jeklenih konjičkov, kot so jih imeli lani.

Kar 16.262 prebivalcev Bosne in Hercegovine se je lani znebil svojega ljubimca na štirih kolesih. Število osebnih avtomobilov v zasebni lasti se je lani v tej republici zmanjšalo s predlanskih 351.077 na 334.815, približno za 5 odstotkov. V Črni gori pa so jih lani imeli 50.626, kar 3.984 (ali 7 odstotkov) manj kot leto prej. Temu velikemu zmanjšanju števila avtomobilov

bilov v omenjenih republikah pa je potrebno dodati še stagnacijo na Hrvaškem, kjer se je lani število zasebnih avtomobilov povečalo za 681.727 na 685.608. Samo za en odstotek.

Lani je bilo v Sloveniji, Makedoniji in Vojvodini za pet, v ožji Srbiji pa za štiri odstotke več vozil. Do pravega »avtomobilskega booma« pa je prišlo na Kosovu, kjer so lani imeli novih 21 odstotkov avtomobilov.

Planet izven sončnega sistema

NEW YORK — Na sestanku mednarodnega astronomskega združenja v Baltimoru je ameriški astronom David Latham povedal, da je po vsej verjetnosti izsledil planet izven sončnega sistema. Planet je s teleskopom neviden, opazili pa so nekaj nepravilnosti v orbiti zvezde, okoli katere kroži nebesno telo. Latham je dejal, da je omenjena zveza v katalogu označena s šifro HD114762, nahaja pa se v periferiji mlečne ceste. Po velikosti je podobna Soncu, starejša pa je za približno 10 milijonov let.

V zvezdini teoretični orbiti so opazili majhen,

a stalen odklon, po vsej verjetnosti zaradi gravitacijske privlačnosti bližnjega planeta. Po Lathamovih računih je razdalja med njima enaka razdalji med Soncem in Merkurjem. Planetov premer bi se približal Jupitrovemu, njegova masa pa bi bila od 10 do 20 krat večja. Zaradi njegovih razsežnosti, majhne razdalje od zvezde in orbite samih 84 dni znanstveniki izključujejo, da bi se na njem lahko razvilo življenje. Ze večkrat so pri zvezdah opazili spremembo tira, prvič pa so spektrografske analize potrdile, da lahko odklon povzroči planet.